

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії
Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

Завідувач кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Олександр ФЕДЬКОВ

26 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-правові студії

для підготовки фахівців **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**
галузі знань **23 Соціальна робота**
спеціальності **232 Соціальне забезпечення**
за освітньо-професійною програмою **Соціальна допомога**

мова навчання **українська**

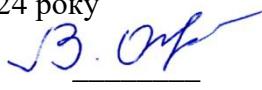
Розробники програми:

А.В.Найчук, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії;
В.І.Адамовський, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін.

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 8 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Ольга ВІННІЧУК

Ухвалено на засіданні кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Протокол № 7 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Олександр ФЕДЬКОВ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Наталія ГЕВЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

Дисципліна «Соціально-правові студії» належить до переліку освітніх компонентів загальної підготовки, що забезпечують отримання загальних компетентностей випускниками Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та викладається для студентів освітнього рівня «бакалавр». Навчальна дисципліна знайомить студентів із основами соціологічної та правової наук; надає знання про природу сучасних соціально-правових процесів; особливостей суспільства як складної системи соціально-правових зв'язків та відносин; особливостей сучасних суспільно-правових реалій.

1. Мета викладання навчальної дисципліни «Соціально-правові студії» – формування знань здобувачів вищої освіти про повне і цілісне розуміння соціально-правових відносин у суспільстві, зокрема в освітній галузі, вироблення навичок аналізу, діагностики і прогнозування мікро- та макро-соціальних явищ, а також розвиток навичок організації соціальної взаємодії, які вони могли б використати у професійній діяльності вчителя української мови і літератури, громадському і особистому житті.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціально-правові студії» є:

- засвоєння сутності соціальних та правових явищ, інститутів, процесів;
- особливостей суспільства як складної системи соціально-правових зв'язків та відносин;
- вивчення особливостей сучасних суспільно-правових реалій, зокрема в освітінській галузі;
- вироблення вміння застосовувати нормативно-правові акти на практиці в професійній діяльності вчителя української мови і літератури, а також для вирішення життєвих ситуацій.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Рік навчання	другий
Семестр вивчення	четвертий
Кількість кредитів ЕКТС	3
Загальний обсяг годин	90
Кількість годин навчальних занять	30
Лекційні заняття	16
Семінарські заняття	14
Самостійна та індивідуальна робота	60
Форма підсумкового контролю	залік

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: дисципліни-пререквізити: історія та культура України, філософія.

5. Програмні компетентності навчання

Загальні компетентності:

ЗК 01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 09 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 16 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

СК 01 Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави.

СК 02 Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні компетентності навчання:

ПРН 08 Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен
знати:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- понятійно-категоріальний апарат курсу;
- сутність соціальних інститутів: сім'ї, релігії, освіти, організацій;
- основи

соціальної мобільності, стратифікації, девіації, конфлікту, соціалізації, маргіналізації;

- поняття, сутність та походження права;
- елементи системи права і системи законодавства;
- поняття і види правової поведінки;

вміти:

- оперувати основними поняттями і категоріями;
- аналізувати місце «Соціально-правових студій» у системі гуманітарних наук;
- розкривати систему логічно взаємозалежних понять і принципів, за допомогою яких розкривається природа (структура і генезис) тих чи інших соціальних структур, явищ і процесів;
- висвітлити основи соціального структурування суспільства;
- охарактеризувати причини виникнення соціальних конфліктів, стадії їх розвитку і способи врегулювання;
- правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх фактичного застосування;
- розмежовувати правові відносини у суспільстві;
- орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- використовувати набуті соціально-правові знання у професійній та громадській діяльності.

7. Методи навчання.

Методи навчання: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія, пояснівально-ілюстративна, ознайомлювальна, лекція-пояснення та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота за підручниками, посібниками, першоджерелами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, спостереження, робота за таблицями, завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.), виступи здобувачів, розв'язання проблемних завдань та ін.

Форми поточного контролю: під час семінарських занять (опитування (індивідуальне, фронтальне, ущільнене, вибіркове), взаємоопитування, перевірка виконаних усніх і письмових завдань, зокрема тестових, написання есе, рефератів, представлення виступів здобувачів, підготовка презентацій, контроль за самостійною роботою (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.).

8. Засоби діагностики результатів навчання: поточне, усне опитування та поточне тестування, співбесіда, письмова модульна контрольна робота, залік.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Разом	Кількість годин					
		у тому числі					
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Соціологічний аналіз суспільства							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади «Соціально-правових студій».	12	2		2		8	
Тема 2. Соціальна структура та її сутність.	18	4		2		12	
Тема 3. Соціальна регуляції поведінки особистості	14	2		2		10	
Разом за змістовим модулем 1	44	8		6		30	
Змістовий модуль 2. Правознавство							
Тема 1. Поняття і ознаки держави	6	2				4	
Тема 2. Основні поняття теорії права	6	2				4	
Тема 3. Правовідносини: поняття, основні ознаки і види	6	2				4	
Тема 4. Поняття, ознаки і види правопорушень	6	2				4	
Тема 5. Основи Конституційного законодавства	7			2		5	
Тема 6. Основи Цивільного законодавства	5			2		3	

Тема 7. . Основи Сімейного законодавства	5			2		3	
Тема 8. Основи Трудового законодавства	5			2		3	
Разом за змістовим модулем 2	46	8		8		30	
Разом годин	90	16		14		60	

10.Форми поточного та підсумкового контролю

- Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.
- Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводиться в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань..
- Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи.
- Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

11.Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та модульного контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю та написання модульної контрольної роботи.

Оцінювання навчальної роботи студентів здійснюється за 100-балльною шкалою:

ЗМ 1 (Соціологічний аналіз суспільства)				ЗМ 2 (Основні поняття теорії держави і права)				Всього
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР №1	Разом за ЗМ 1	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР №2	Разом за ЗМ 2	
20	10	20	50	20	10	20	50	100

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення конкретного модуля для визначення рівня сформованості окремих навичок або вмінь, якості засвоєння певної порції матеріалу. При оцінюванні рівня знань студента, відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка», аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість,

правильність;

▪ **якість знань** (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

▪ **ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику** під час розгляду ситуацій, практичних задач, в процесі політичної комунікації і соціалізації;

▪ **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

▪ **досвід творчої діяльності:** уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

▪ **самостійна робота:** робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння знаходити інформацію з різноманітних джерел (нормативні, програмові; преса), робота з комп’ютерною технікою, системою Internet.

Поточний контроль (20 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на кожному навчальному занятті – 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Критерії оцінювання		
Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	
Початковий (поняттєвий)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів курсу, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати ситуації на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності соціологічних і правознавчих явищ; робить спроби виконання репродуктивних вправ і завдань; за допомогою викладача виконує прості завдання (за готовим алгоритмом). Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями курсу, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях і визначеннях з соціально-правових студій; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення соціально-правовим поняттям і категоріям (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання із дисципліни під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатні (алгоритмічні)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно

		використовувати термінологію курсу та ін. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з курсу в стандартних ситуаціях; вміє робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або інше повідомлення, обґрунтувати його положення, має достатній рівень сформованих умінь. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з курсу, застосовує знання в деяко змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття і категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з курсу та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки соціології та правознавства; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з курсу, аналізуючи різні суспільні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з курсу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; має високий рівень сформованих умінь. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з курсу, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацювані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-балльною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занятт і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему

оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями) (<https://cutt.ly/mLTb6am>).

Самостійна робота (10 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і письмовій контрольній роботі.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Самостійна робота за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 10 балів. 10 балів-робота студентом виконана в повному обсязі, 9 балів – якщо допускаються незначні помилки, 8 балів – якщо робота виконана майже на 90% від загального обсягу, 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу, 6 балів – коли студент виконав лише від 60% до 79% від загального обсягу, 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 59% від загального обсягу, 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу, 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу, 2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу, 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи: При оцінюванні контрольної роботи враховується:

- науковість аналізу явищ і процесів;
- рівень опанування студентом навчального матеріалу;
- логічність, конкретність й послідовність викладу матеріалу;
- вміння робити висновки і рекомендації;
- грамотне написання тексту.

1 питання	6 балів
2 питання	7 балів
3 питання	7 балів
	Всього: 20 балів

Семестровий залік (100 балів)

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з кредитного модуля (навчальної дисципліни).

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та „не зараховано” за національною шкалою.

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	не зараховано

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Соціально-правові студії»

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації

студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеній відповідними нормативними документами Університету.

Здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки.

Ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.

За неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп’ютера для створення презентацій у форматі MS PowerPoint або інших. Передбачається застосування об’єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення онлайнових відео конференцій.

Рекомендована література

Основна

1. Артеменко С.Б. Соціологія у визначеннях, схемах, таблицях : навч. посіб. / С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова ; М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2014.
2. Гіденс Е. Соціологія./ Пер. з англ. В.Шовкун, А.Олійник. Наук. ред. О. Іващенко. Київ : Основи, 1999. Київ: Основи, 1999. 796 с. URL:<http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-173.html>
3. Гірник А.,Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 172 с.
4. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с.
5. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності): навчальний посібник. У 2-х томах. Львів: ЛьвДУВС, 2019. URL:<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1.pdf>
6. Денисенко І.Д. Сучасна теорія конфлікту: проблеми експлікації, демаркації, класифікації. *Український соціум*. 2013. № 3 (46). С. 32-43.
7. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра. Київ, 2019. 354 с. URL:<https://lira-k.com.ua/preview/12589.pdf>
8. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія» для студентів першого (бакалаврського) рівня всіх спеціальностей / укл. : Мачуліна І.І. Кам’янське, ДДТУ, 2019 р. 61 с. URL:<http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/4-15-k128.pdf>
9. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посібник. Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. 184 с.

10. Лефтеров В. О., Ігнатьєва І. І., Цуркан О. В. Соціологія конфлікту : навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса : Фенікс, 2019. 34 с. URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14472>.
11. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. [для студентів, аспірантів і викл. вищ. навч. закл. освіти України]. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
12. Перегуда Є. В. Соціологія: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2012. 140 с. URL: <https://search.ukr.net/?q=7.%09%D0%9F%.&gsc.page=1>.
13. Петрінко В. С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. URL:<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31879>.
14. Соціологія : підручник / М.П.Требін, В.Д.Воднік, Г.П.Клімова та ін.; за ред. М.П.Требіна. Харків : Право, 2010. 224 с. URL:<http://posek.km.ua/biblioteka/pdf>
15. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. Чернівці :Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с.
16. Соціологія: підручник / М.П.Козирев; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 655 с.
17. Соціологія : навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О.В.Горпинич, О.Ю.Клименко, Л. М. Москаленко, М.С.Труш, В.Ф.Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с. URL:https://dut.edu.ua/uploads/1_1868_64391381.pdf
18. Соціологія : Терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник / За ред. В. М. Пічі. Львів, 2002. 280 с., URL:http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2573/3/Petinova_2019.pdf
19. Соціологія. Курс лекцій / За ред. І. С. Старовойтова. Тернопіль, 1999. С. 4-13.
20. Соціологія. Курс лекцій // Навчальний посібник для студентів вузів України / За ред. В. М. Пічі. Львів, 2002. С. 8-28.
21. Соціологія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. Одеса : Видавництво «Магістр», 2019. 260 с.URL: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2573/3/Petinova_2019.pdf
22. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с. URL:https://dut.edu.ua/uploads/1_1868_64391381.pdf
23. Соціологія: підручник /М. П. Козирев ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 655 с.URL:<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/437/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%80%D1%94%D0%B2%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%202016.pdf>
24. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. В. Г. Городяненка. Київ, 2003. С. 9-29.
25. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й.Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Sotsiolohiia-Teorii-serednoho-rivnia-za-red-YU.F.-Pachkovskoho-Navch.-posibnyk-2020.pdf>
26. Черниш Н. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання. 5-те вид., переробл. і допов. Київ : Знання, 2009. 468 с.
27. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій : підручник. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.URL:<https://fc.vseosvita.ua/001rxm-1cda.pdf>

Додаткова

28. Антонов А. В. Державне регулювання процесу активізації академічної мобільності / А.В.Антонов // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2015. Вип. 2. С. 50-60.
29. Бандурка А. С. Строката ковдра мультикультуралізму : монографія. Харків: Золота миля, 2013. 197 с.
30. Бевзенко Л. Життєвий успіх, цінності, стилі життя / Л. Бевзенко // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2007. № 4. С. 132-151.
31. Біль М. М. Мобільність населення: теоретична сутність і видова різноманітність / М. М. Біль // Економіка і суспільство. 2016. Вип. 7. С. 645-652.
32. Власова О. Провідні чинники розвитку соціального потенціалу особистості // Соціальна психологія. 2005. № 2 (10). С. 55-64.
33. Волошина О. В. Міжособистісний конфлікт та шляхи його подолання. Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д. Київ : 2002, Т. 4. Ч. 3. С. 38-40.
34. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження: нав. посібник. 2-е вид., виправ. і доп. Київ: Основи, 2004.
35. Годован Ю. В. Соціальна мобільність молоді як стратегічна складова політичної соціалізації молоді / Ю. В. Годован // Вісник Донецького університету імені В. Стуса. Серія : Політичні науки. 2017 р. С. 76-78.
36. Кон В. Соціальна структура та особистість у процесі радикальних змін: аналіз України в період трансформацій / В. Кон, В. Хмелько, В. Паніotto, ГунгГо–Фунг // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2005. № 3. С. 24-64.
37. Кузьмук О. М. Середній клас в українському суспільстві: перспективи теоретичного та емпіричного дослідження : монографія / Ольга Кузьмук.Луцьк : Вежа-Друк, 2016.172 с.
38. Курило І. О. Соціально-економічна структура населення: еволюція, сучасність, трансформації (монографія) / Відповід. ред. В. С. Стешенко. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2006. 472 с.
39. Кучеренко І. М. Етичний компонент політичних конфліктів у сучасному українському суспільстві // Сучасна українська політика: полі- тики і політологи про неї: Зб. наук. пр. Київ – Миколаїв, 2005. Вип. 7. С. 368-372.
40. Крутінь Г. І., Чубур Н. В. Соціологія конфлікту: практикум. Київ : КНЕУ, 2007. 152 с.
41. Макеєв С. Смислові порядки інтелектуальних практик / С. Макеєв // Смислові морфологія соціуму / за ред. Н. Костенко. Київ : Інститут соціології НАН України, 2012. С. 124-151.
42. Макеєв С. Концепція інституціонально відтворюваних соціальних нерівностей / С. Макеєв, С. Оксамитна // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2011. № 4. С. 32-49.
43. Матусевич В. Неконсистентний і маргінальний – два визначення одного статусу / В. Матусевич // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2009. № 2. С. 104-112.
44. Мірчук І. Л. Проблеми особистості у філософсько-релігійній спадщині Гавриїла Костельника /Людинознавчі студії. Випуск тридцятий. Філософія. [збірник наукових праць ДДПУ] / Ред. кол. Н. Скотна (гол. редактор), О. Ткаченко (редактор розділу) та ін. / І. Мірчук. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ, 2014. С. 100-111.
45. Мацієвський Ю. Теоретичні аспекти аналізу суспільних конфліктів: множинність концептуальних підходів. Людина і політика. 2004. № 3. С. 115-129.
46. Москаленко В Проблема виховання в контексті соціалізації особистості // Соціальна психологія. 2005. № 3(11). С. 20-23.
47. Нерівність в Україні: масштаби та можливості впливу / за ред. Е. М. Лібанової. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2012. 404 с. URL: https://idss.org.ua/monografii/nerivnist_2012.pdf.

48. Нечітайло І. С. Сучасна соціологія освіти: від соціологічної теорії до освітньої практики: підручник для студентів ЗВО. Київ : Ліра-К, 2020. 296 с.
49. Парсонс Т. Новыйаналитическийподход к теориисоциальнойстратификации / Т. Парсонс // О структуресоциальногодействия / ТалкоттПарсонс ; [пер. с англ. И. Бакштейна, Г. Беляевой, Л. Седовой, В. Чесноковой ; под ред. 12 НАУКОВІ ЗАПИСКИ НаУКМА. 2017. Том 196. Соціологічні науки В. Чеснокової, С. Белановского]. [2-е изд.]. Москва : Академический Проект, 2002. С. 563-637.
50. Патракова А. Структурні складові відчуття місця в соціальній ієрархії / А. Патракова // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2008. № 3. С. 119-135.
51. Перепельчук Т. В. Соціологіяпраці: Навчальнийпосібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2011. 234 с.
c.URL:<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2259/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96.pdf>.
52. Пилипенко В. Людина за ринкових умов: вербальна поведінка та оцінка реформ / В. Пилипенко // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2006. № 1. С. 153-165.
53. Проскуріна О. Удосконалення форм соціалізації і процес становлення особистості // Політичний менеджмент. 2003. № 2. С. 50-57.
54. Скотна Н. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії / Н. Скотна. Львів : Українські технології, 2005. 384 с.
55. Сорокин П. А. Социальнаястратификация и мобильность / П. А. Сорокин // Человек. Цивилизация. Общество / П. А. Сорокин / [общ. ред., сост. и предисл. А. Ю. Согомонова ; пер. с англ. С. А. Сидоренко, А. Ю. Согомонова]. Москва : Политиздат, 1992. С. 295-424.
56. Ставицька О. В. Трудовіконфлікти: загально-теоретичнийаналіз. БюллетеньНаціональноїслужбипосередництва і примирення. 2007. № 2. С. 38-42.
57. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. За наук. ред. М. О. Шульги. Київ : Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
58. Стрюк М. І. Мобільність: системний підхід / М. І. Стрюк, С. О. Семеріков, А. М. Стрюк // Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Т. 49. Вип. 5. С. 37-70.
59. Фромм Э. Человек для самого себя / Э. Фромм // Фромм Э. Психоанализ и этика. Москва : Республика, 1993. С. 17-190.
60. Хутка С. Соціальна адаптованість особистості: концептуалізація поняття / С. Хутка // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2007. № 2. С. 164-175.
61. Циба В. Параметри особистості // Соціальна психологія. 2005. № 3(11). С. 3-8.
62. Циба В. Системна теорія особистості: регулятивно-детерміністська парадигма // Соціальна психологія. 2005. № 6(14). С. 18-31.
63. Чернуха Н. Інтеграційні процеси у сучасному освітньому просторі як передумова успіху соціальної мобільності сучасної особистості / Н. М. Чернуха // Науковий часопис НПУ імені П. М. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: [зб. наук. праць]. Вип.14 / Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. С. 12-21.
URL:<file:///C:/Users/Admin/Downloads/5053%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-10150-1-10-20180220.pdf>.

(Правознавство):

Основна

64. Основи правознавства : навчальний посібник. Електронне видання/ [Хоптяр Ю.А., Адамовський В.І., Баженов О.Л., Глушковецький А.Л., Лубчинський А.А., Семенюк-

- Прибатень А.В.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 372 с.
65. Основи правознавства : навчальний посібник/ Ю.А.Хоптяр, В.І.Адамовський, О. Л. Баженов, А.А.Лубчинський, А.Л.Глушковецький, А.Л.Семенюк-Прибатень. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 407 с.
66. Правознавство: Навч. посіб. для студентів педагогічних спеціальностей / [Колектив авторів] / За ред. Д.В. Каменського, В.О. Мирошниченка.Київ : Центр учебової літератури, 2018. 288с.
67. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
68. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери.10-е вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 848 с.
69. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцова, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. Київ: Знання, 2018.350 с. (Вища освіта ХХІ століття).
70. Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. Київ: Вид. Дім «Ін Юр»), 2018. 488 с.
71. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. Київ: Знання, 2018.583 с.
72. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів «Магнолія 2006», 2018. – 467 с.
73. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Додаткова

74. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. Київ: Знання, 2010. 333 с.
75. Скаакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. Харків: Еспада, 2017. 776 с.
76. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко.Київ. 2019. 688 с.
77. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. Київ: Освіта України, КНТ, 2018. 592 с.
78. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко.Вид. 2-ге, доп. I перероб. Київ: Видавничий Дім «Ін Юр» 2016. Т. 1. Загальна частина. 696 с.
79. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. Вид. 2-ге, доп. I перероб. Київ: Видавничий Дім «Ін Юр» 2011. Т. 2. Особлива частина. 520 с.
80. Дякович М.М. Сімейне право: навч. пос. /для студ. вищ. навч. закл./ [М.М. Дякович]. Київ: Правова єдність, 2009. 512 с.
81. Мироненко В.П. Сімейне право України: підручник. Київ, Правова єдність, 2008. 477 с.
82. Сімейне право України: Підручник /В.І.Борисова, І.В.Жилінкова. Київ, «Юрінком Інтер», 2006. 264 с.
83. Сімейне право України: Навчальний посібник /За ред. Є.О. Харитонова. – К.: Істина, 2018. – 200 с.

84. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. Київ, «Юрінком Інтер», 2016. 320 с.
85. Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. Вид.2-ге доповн. і перероб., Київ: Атіка, 2018. 316 с.
86. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2018. 860 с. (Вища освіта ХХІ століття).
87. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018. 375 с.
88. Основи трудового права України: курс лекцій/ За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка. 4-те вид. виправ. і доп. Львів; Магнолія, 2018. 276 с.
89. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. Вищ. Навч. закл. /П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.; За ред. П.Д. Пилипенко. – 3-те видання, перероб. і доп. Київ: Видавничий Дім «Ін. Юре», 2010. 536 с.
90. Щербина В.І. Трудове право України: Підручник /За ред. В.С. Венедиктова. Київ: Істина, 2017. 384 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. <http://www.president.gov.ua/> – Офіційне інтернет-представництво Президента України.
2. <http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
4. <http://www.rainbow.gov.ua/> – Рада національної безпеки і оборони України.
5. <http://www.uamission.org/> – Постійне представництво України при ООН.
6. <http://www.dnop.kiev.ua> Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).